

Затверджено на засіданні педагогічної ради

(назва ЗЗСО)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2024 р.

Навчальна програма
предмета «Зарубіжна література» для 6 класу, цикл адаптаційного навчання (2 рік циклу)
(2 год. тижневого навантаження, усього 70 год. на рік) на 2024/2025 н.р.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма укладена відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898) з метою реалізації мовно-літературної освітньої галузі (предмет - зарубіжна література (в перекладі українською мовою) для класів з українською мовою навчання), з урахуванням Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120), на основі Модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5-9 класи» для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (в редакції наказу МОН України № 1226 від 10.10.2023 р.) (авт. Ніколенко О.М, Ісаєва О.О, Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Туряниця В.Г, Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.).

Зміст навчальної програми забезпечують:

- підручник «Зарубіжна література» (автори: Ковбасенко Ю., Первак О., Дячок С. К. — Київ: Літера ЛТД, 2023); <https://nx.litera.ltd/s/wZKZzxyDscqgs86>
- матеріали для вчителя та учнів на онлайн платформі видавництва Літера ЛТД <https://www.e-litera.com.ua/zarubizhna-literatura-6-klas-nush/> та сайті авторського колективу: <http://literature-in-nush.com.ua/> ;
- матеріали для вчителя та учнів на сайті Адріани Химинець «Світ літератури» <https://svitliteraturu.com/>
- відеопрезентації до уроків на Ютуб-каналі Адріани Химинець <https://www.youtube.com/@AdrianaHiminets/playlists>

Навчальна програма ґрунтується на визначених стандартом ціннісних орієнтирах (пункт 4 Державного стандарту); охоплює формування наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (пункт 9 Державного стандарту); орієнтується на компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі, що визначає здатність освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання (Додаток № 1 до Державного стандарту); передбачає реалізацію вимог до обов'язкових результатів навчання у мовно-літературній освітній галузі (Додаток № 2 до Державного стандарту). Вона є основою для календарно-тематичного та поурочного планування, у якому вчитель, планує види роботи, спрямовані на опанування змісту матеріалу та формування ключових і предметних компетентностей. Це дає можливість врахувати інтереси й рівень підготовки учнів, конкретні умови викладання, рівень володіння учнями іноземними мовами; знання української мови і літератури, історії та інших предметів тощо.

Головна мета вивчення зарубіжної літератури – прилучення учнів до найкращих здобутків класичної й сучасної художньої літератури різних країн і народів, формування компетентних читачів, здатних творчо сприймати, критично оцінювати й насолоджуватися художніми творами, брати участь у різних комунікативних ситуаціях та взаємодії (зокрема із застосуванням цифрових технологій) на підставі прочитаних художніх текстів і медіатекстів відповідно до контексту.

Завдання вивчення зарубіжної літератури у 6 класі НУШ:

- прилучити школярів до читання творів класики й сучасності;
- навчити учнів і учениць естетично сприймати літературні твори, виявляти їх художню своєрідність, розглядати в контексті загальнолюдської культури та національних культур різних країн і народів;
- сформувати у здобувачів освіти стійкий інтерес до художньої літератури;
- сформувати початкові вміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати художній текст та медіатекст;
- критично оцінювати інформацію з різних джерел, виявляти окремі елементи змісту і форми, встановлювати їхню роль у тексті;
- характеризувати й оцінювати літературних персонажів на підставі їхніх учинків, мови, взаємозв'язків із іншими персонажами та довкіллям;
- творчо самовиражатися у різних видах діяльності, зокрема із застосуванням цифрових технологій;
- досліджувати окремі літературні і мовні явища в художньому тексті та медіатексті;
- розвивати естетичні почуття та емоції учнів, здатність отримувати естетичне задоволення від прочитаного;
- розвивати уміння та навички взаємодіяти (усно і письмово) в різних комунікативних ситуаціях, шукати потрібну інформацію щодо художньої літератури, зокрема в цифровому середовищі із дотриманням правил безпеки та академічної доброчесності;
- формувати ключові та предметні компетентності, наскрізні вміння читати з розумінням, висловлювати власну думку, критично, креативно й системно мислити, логічно обґрунтовувати, виявляти ініціативу й керувати емоціями, оцінювати й приймати рішення, розв'язувати проблеми тощо.

Структура навчальної програми. Навчальна програма предмета «Зарубіжна література» для 6 класу містить:

1. Пояснювальну записку.
2. Основну частину, у якій зазначено зміст навчального предмета (за розділами, темами), очікувані результати навчання учнів (що корелюють із результатами навчання та орієнтирами для оцінювання учнів у мовно-літературній галузі відповідно до Державного стандарту), види навчальної діяльності учнів (за розділами).
3. Додатки: 1) список творів для додаткового читання учнів; 2) електронні ресурси зарубіжної літератури для учнів).

Орієнтовний розподіл навчального навантаження у 6 класі

І СЕМЕСТР – 32 г. Вступ. Художня література і мистецтво – 2 г. Міфи на всі часи – 6 г. Пригоди і фантастика – 17 г. ПЧ – 2 г. Підсумкові роботи - 4 г. Резерв годин (підсумки семестру) – 1 г.	II СЕМЕСТР – 38 г. Не здаватися у життєвих випробуваннях – 12 г. Барви світової поезії – 10 г. Замислюємося про майбутнє – 7 г. ПЧ - 3 г. Підсумкові роботи - 4 г. Підсумки (за рік) – 2 г.
--	---

6 клас

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА (зміст навчального предмета, очікувані результати навчання, види навчальної діяльності учнів)

Очікувані результати навчання	Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності учнів
Вступ. Художня література і мистецтво – 1 г.		
<p>Учень/учениця</p> <p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях виявляє і відтворює прихований зміст почутого та/або прочитаного повідомлення (художнього тексту/медіатексту), зокрема ідейно-естетичний смисл художніх образів, розрізняє невербальні засоби, використані для передачі прихованого змісту тексту [6 МОВ 1.1.3-1]; висловлює власну думку [6 МОВ 1.6.2-1], вказує на конструктивні думки інших осіб, критично і толерантно ставлячись до різних поглядів [6 МОВ 1.6.1-1]; характеризує особливості форми (зокрема образів) художніх текстів/медіатекстів, що належать до різних видів мистецтва [6 МОВ 1.4.3.-1].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів розрізняє складники структури художнього тексту/медіатексту (зокрема види художніх образів у ньому) відповідно до його жанрово-родової належності та стильових особливостей [6 МОВ 2.1.2-1]; обґрунтовує значення інформації, здобутої в прочитаному художньому тексті/медіатексті (зокрема ідейно-естетичний зміст художніх образів, вплив різних видів мистецтва) [6 МОВ 2.4.1-1].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p>	<p>Специфіка художньої літератури як виду мистецтва, її подібність і відмінність від інших видів мистецтва. Художній образ, особливості його сприйняття. Роль перекладачів у залученні українських читачів до скарбниці світової літератури.</p> <p>Теорія літератури (ТЛ) Художній образ, види художніх образів у літературі. <i>Поглиблення понять: оригінал і переклад.</i></p> <p>Література і культура (ЛК) Специфічні ознаки різних видів мистецтва.</p> <p>Україна і світ (УС) Традиційні образи в національних літературах.</p> <p>Медіатекст (МТ) Використання художніх образів у державних символах різних країн, у різних видах мистецтва.</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком» або ін.), аудіювання (виявлення і відтворення прихованого змісту образів у художньому тексті/медіатексті), висловлювання власних думок і виявлення конструктивних думок інших осіб, характеристика форми (зокрема образів) художніх текстів/медіатекстів, виокремлення і розрізнення художніх образів у художньому тексті/медіатексті, обґрунтування ідейно-художніх образів і впливу різних видів мистецтва, порівняння різних текстів в аспекті образності (художніх, науково-популярних, медіатекстів та ін.).</p>

<p>записує власні міркування або інформацію з інших джерел щодо художніх образів, видів мистецтва, ролі українських перекладачів у прилученні до читання зарубіжної літератури [6 МОВ 3.1.1-1].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>порівнює різні тексти щодо наявності/відсутності в них художніх образів і мовних явищ, які сприяють формуванню образності [6 МОВ 4.1.2-2].</p>		
<p>Міфи на всі часи – 4 г.</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>вичерпно відповідає на запитання за змістом почутих та/або прочитаних міфів (або медіатекстів відповідно до контексту) [6 МОВ 1.1.2-1]; розуміє і відтворює зміст почутого та/або прочитаного міфу, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого [6 МОВ 1.1.2-2]; вибірково переказує зміст почутого та/або прочитаного міфу (або медіатексту) [6 МОВ 1.2.1-2]; самостійно складає простий план почутого та/або прочитаного тексту міфу (або медіатексту) [6 МОВ 1.2.2-1]; формулює запитання, щоб уточнити розуміння почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту [6 МОВ 1.4.6-2].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>читає тексти міфів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання [6 МОВ 2.1.1-1]; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту міфу (або медіатексту) [6 МОВ 2.2.7-1]; розкриває актуальність прочитаних текстів/медіатекстів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб [6 МОВ 2.4.2-2]; представляє текстову</p>	<p>Поняття про міф, його відмінності від казки та легенди. Міфологія народів світу як джерело літературних сюжетів.</p> <p>Основні тематичні групи грецьких міфів. Боги, герої і люди в давньогрецьких міфах. Найвідоміші міфологічні образи, сюжети, мотиви Стародавньої Греції.</p> <p>Міф про Прометей. Міф про Геракла (за вибором учителя).</p> <p>(ТЛ) Міф. (ЛК) Утілення міфів народів світу в мистецтві (живопис, музика, кіно, театр, мультиплікація та ін.). (УС) Давні міфологічні уявлення українців (про створення світу, про природу, про добрі й злі сили). Образи Прометей, Дедала й Ікара в українській літературі. Звернення українських письменників до образів, сюжетів міфів народів світу. (МТ) Фільмографія: «Олімп» (режисери Н. Вілінг, А. Таррінг, Канада, Велика Британія, 2015), «Міфи Давньої Греції» (режисер С. Бержер,</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркове, коментоване або ін.), аудіювання (відповідь на запитання за змістом почутого міфу), відтворення змісту почутого та/або прочитаного міфу, висловлення власного ставлення до подій і ситуацій у прочитаних та/або почутих міфах, вибіркового переказу почутого та/або прочитаного міфу (або медіатексту), складання простого плану почутого та/або прочитаного тексту, формулювання висновків на основі аналізу опрацьованого тексту, візуалізація змісту сприйнятої текстової інформації (малюнки, плакат, стіннівка, комікс тощо), характеристика літературних персонажів, складання і оформлення власного висловлення із використанням доречних засобів виразності, виокремлення і розрізнення в прочитаному</p>

<p>інформацію (художнього тексту/ медіатексту), використовуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [6 МОВ 2.6.1-3].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>складає та оформлює власне висловлення (щодо міфологічних персонажів і подій) згідно з ustalеними нормами [6 МОВ 3.1.4-1]; добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення [6 МОВ 3.1.4-2].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>виокремлює і розрізняє у прочитаному та/або почутому тексті мовні одиниці різних рівнів, виявляє їх роль у тексті [6 МОВ 4.1.1-1].</p>	<p><i>Франція, 2016), «Прометей» (режисер О. Снежко-Бловатська, СРСР, 1974) та ін.</i></p>	<p>та/або почутому тексті мовних одиниць різних рівнів, виявлення їхньої ролі у тексті.</p>
<p>Пригоди і фантастика – 10 г. + 1 ПЧ</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття слухачем (адресатом) змісту почутого художнього тексту/медіатексту [6 МОВ 1.5.3-1]; логічно структурує власне повідомлення [6 МОВ 1.6.2-2]; дотримується норм у виборі мовленнєвих засобів [6 МОВ 1.7.1-3]; використовує окремі засоби художньої виразності у власному мовленні [6 МОВ 1.7.2-1]; наводить приклади з художніх текстів/медіатекстів щодо вміння/невміння керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів з проєкцією на розвиток власного емоційного інтелекту [6 МОВ 1.8.3-2].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p>	<p>Даніель Дефо (1660-1731) «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо» (2-3 розділи за вибором учителя).</p> <p>Роман Д. Дефо – книга про безмежні можливості, творчу діяльність і стійкість людини у виключних обставинах. Утвердження в романі можливості гармонійного співіснування людини й природи, людей, що належать до різних культур. Роман Д. Дефо як початок світової «робінзонади».</p> <p>Чарльз Дікенс (1812–1870). «Різдвяна пісня в прозі». Подорож Скруджа у часі й просторі. Динаміка його образу, причини духовного переродження. Реальні та</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване, прогнозоване або ін.), характеристика впливу окремих деталей на сприйняття змісту художнього тексту та/або медіатексту, логічне структурування власного повідомлення, дотримання норм у виборі мовленнєвих засобів, використання окремих засобів художньої виразності у власному мовленні, наведення прикладів з художніх текстів/медіатекстів щодо вміння/невміння керувати емоціями, характеристика персонажів (зокрема опис і пояснення їхнього емоційного</p>

<p>співвідносить зміст сприйнятого художнього тексту/медіатексту з історичним і культурним контекстом [6 МОВ 2.1.3-1]; характеризує порушені в художньому тексті/медіатексті проблеми [6 МОВ 2.2.1-1]; проєціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в художньому тексті/медіатексті проблеми [6 МОВ 2.2.1-2]; творчо опрацьовує прочитаний художній текст/медіатекст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо [6 МОВ 2.7.1-1].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>створює невеликі типові повідомлення (пост, коментар у чаті або ін.) щодо прочитаних творів/медіатекстів на спеціальних (захищених) цифрових сервісах і в соціальних мережах [6 МОВ 3.2.1-1]; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії [6 МОВ 3.2.2-3]; дотримується засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії [6 МОВ 3.2.3-2].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>вирізняє і пояснює окремі літературні (фантастика, гумор, інтер'єр, порівняння та ін.) та мовні явища у прочитаному художньому тексті/медіатексті [6 МОВ 4.1.2-1].</p>	<p>фантастичні елементи в сюжеті повісті. Значення образу Різдва у творі. Ознаки фольклору (казки, пісні) у творі.</p> <p>Микола Васильович Гоголь (1809–1852). «Ніч перед Різдром». Поетичність повісті «Ніч перед Різдром». Українські народні традиції та звичаї у творі. Поєднання фантастичного і реального. Тема кохання. Образи Оксани і Вакули. Гумор в повісті, особливості її мови. Елементи фольклору (традиційні образи – відьма, чорт, місяць та ін.; різдвяні символи; елементи казки).</p> <p>Астрід Анна Емілія Ліндгрєн (1907–2002). «Міо, мій Міо». Доля хлопчика Буссе та його мрії, що допомагають здолати життєві негаразди й самотність. Чарівний світ і казкові образи твору. Перемога юного лицаря Міо (Буссе) над злими чарами. Друзі, сили добра, персонажі зі світу природи, які допомагають головному героєві. Віра в перемогу дружби та людяності у творі.</p> <p>ТЛ Роман, фантастика, гумор, порівняння, інтер'єр. Поглиблення понять: повість, тема, ідея художнього твору, сюжет, персонаж.</p> <p>ЛК Традиції фольклору (казка, пісня, народні образи) у творах Ч. Дікенса і М. В. Гоголя. Утілення сюжетів і мотивів прочитаних творів у мистецтві.</p> <p>УС М. В. Гоголь і Україна, музеї М. В. Гоголя в Україні (Полтавщина). Висловлювання українських митців про творчість Ж. Верна, Ч. Дікенса, М. В. Гоголя. Українські переклади</p>	<p>стану), висловлення власних емоцій під впливом художнього твору, співвіднесення тексту з історичним і культурним контекстом, характеристика порушених у тексті проблем, порівняльна характеристика персонажів, проєкування власного або відомого життєвого досвіду на порушені в тексті проблеми, творче опрацювання прочитаного тексту та/або медіатексту (створення фанфіку зі зміною персонажів, додаванням епізодів, розповіддю від імені персонажа або ін.), створення повідомлень (пост, коментар у чаті або ін.) на паперових носіях та/або цифрових (захищених) сервісах (за бажанням у соціальних мережах), толерантне обстоювання власної позиції з урахуванням думок учасників дискусії, дотримання засад академічної доброчесності під час онлайн-взаємодії, виявлення і пояснення окремих літературних (фантастика, гумор, інтер'єр, порівняння та ін.) та мовних явищ у прочитаному художньому тексті/медіатексті, підготовка (усно або письмово) твору-роздуму.</p>
--	--	---

	<p>класичних і сучасних творів зарубіжної літератури.</p> <p>(МТ) Фільмографія: «Робінзон Крузо» (режисер Р. Харді, США, 1997), «Різдвяна історія» (режисер Р. Земекіс, США, 2009), «Вечори на хуторі біля Диканьки» (режисер О. Роу, СРСР, 1969), «Міо, мій Міо» (режисер В. Грамматиков, Швеція, СРСР, Норвегія, 1987) та ін.</p>	
<p>Не здаватися в життєвих випробуваннях – 8 г.</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості художніх текстів/медіатекстів [6 МОВ 1.1.1-1]; відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст почутого повідомлення [6 МОВ 1.2.2-3]; знаходить у почутому художньому тексті/медіатексті відповіді на поставлені запитання [6 МОВ 1.3.1-1]; розрізняє відому і нову для себе інформацію [6 МОВ 1.3.1-2]; використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками [6 МОВ 1.7.1-1].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>формулює тему та основну думку художнього тексту/медіатексту [6 МОВ 2.2.3-1]; виокремлює в художньому тексті/медіатексті мікротеми [6 МОВ 2.2.3-2]; поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів/медіатекстів) [6 МОВ 2.2.5-1]; характеризує емоційний стан літературних персонажів, їхню поведінку і вчинки, виявляючи толерантність [6 МОВ 2.3.1-1]; проєктує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих,</p>	<p>Джек Лондон (1876–1916). «Жага до життя». Самовладання, воля до життя головного героя оповідання Дж. Лондона, його мужність у сутичках із суворою природою та життєвими обставинами. Збереження моральних переконань у моменти смертельної небезпеки. Роль пейзажних і портретних замальовок у відтворенні внутрішнього стану головного героя. Проблеми зрадиництва та духовної стійкості у творі.</p> <p>Анна Гавальда (нар. 1970). «35 кіло надії». Теми школи, родини, життєвого покликання особистості. Грегуар Дюбоск на шляху дорослішання (болісне переживання самотності й незрозуміння з боку інших, пошук власної духовної сутності та улюбленої справи). Складні випробування та їх роль у формуванні характеру підлітка. Образ дідуся Леона як моральний приклад і опора для хлопчика. Відкритий фінал повісті.</p> <p>Крістіне Нестлінгер (нар. 1936). «Конрад, або Дитина з бляшанки».</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване, прогнозоване або ін.), аудіювання (відтворення думок і фактів, висловлювань персонажів у почутому та/або прочитаному художньому тексті), знаходження в почутому та/або прочитаному тексті відповідей на поставлені запитання, розрізнення відомої і нової інформації, використання вербальних і невербальних засобів для ефективної комунікації із співрозмовниками, формулювання теми та основної думки тексту, виокремлення в художньому тексті/медіатексті мікротем, поєднання в межах одного або кількох текстів різних видів інформації (словесної, графічної, числової тощо), характеристика емоційного стану літературних персонажів, проєктування власної поведінки в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в художньому тексті/медіатексті, створення</p>

<p>що зображено в художньому тексті/медіатексті [6 МОВ 2.3.1-3].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>створює письмові тексти (зокрема художні тексти/медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід [6 МОВ 3.1.2-1].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>наслідує окремі стильові риси прочитаних художніх текстів/медіатекстів у процесі створення власного тексту чи медіатексту для взаємодії з іншими особами (наприклад, відгук про прочитаний твір, лист літературному герою/автору, портрет (Дж. Лондона), мотиваційний лист до вступу у заклад освіти (А. Гавальда), новий епізод про казкові пригоди персонажів (К. Нестлінгер) або ін. творів [6 МОВ 4.2.3-1].</p>	<p>Незвичайність образу Конрада, риси його характеру. Конрад і його становлення у світі. Протиставлення очікувань дорослих та справжніх цінностей дитинства.</p> <p>(ТЛ) Портрет, проблема і проблематика літературного твору. Поглиблення понять: тема, ідея, герой/героїня художнього твору (вплив обставин на формування характеру і вчинки, внутрішній світ героя/героїні).</p> <p>(ЛК) Утілення сюжетів прочитаних творів у різних видах мистецтва.</p> <p>(УС) Твори сучасних українських письменників для дітей і про дітей.</p> <p>(МТ) Фільмографія: «Любов до життя» (режисер К. Суайгерт, США, 2012), «35 кіло надії» (режисер О. Ланглау, Бельгія, Франція, 2005), «Конрад, або Дитина з бляшанки» (режисер К. Шреден, ФРН, 1983) та ін.</p>	<p>письмових текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) на підставі прочитаного тексту і власного життєвого досвіду, створення власного тексту або медіатексту із наслідуванням окремих стильових рис прочитаних художніх текстів/медіатекстів.</p>
<p>Барви світової поезії – 5 г.</p>		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>унаочнює та візуалізує почутий та/або прочитаний художній текст (самостійно або з допомогою інших осіб), використовуючи різні засоби (малюнки, аплікації, фотоколаж та ін.) для відтворення змісту; визначає ключові слова в почутому та/або прочитаному художньому тексті/медіатексті [6 МОВ 1.2.3-1]; формулює тему та ідею почутого та/або прочитаного художнього тексту, медіатексту [6 МОВ 1.4.1-1]; характеризує особливості форми усного повідомлення (зокрема художнього тексту/медіатексту), зумовлені змістом [6 МОВ 1.4.3.-1]; розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань під</p>	<p>Мацуо Басьо (1644–1694). Хайку. Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Лаконізм форми та широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці М. Басьо. Роль художньої деталі. Підтекст.</p> <p>Роберт Бернс (1759–1796). «Моє серце в верхівні...». Ідея любові до батьківщини у вірші Р. Бернса. Антитеза (рідний край – чужина). Елементи фольклору (традиційні образи, постійні епітети, повтори та ін.).</p>	<p>Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване або ін.), унаочнення та візуалізація почутого та/або прочитаного художнього тексту (малюнки, аплікації, фотоколаж та ін.), визначення ключових слів у почутому та/або прочитаному художньому тексті та медіатексті, формулювання теми та ідеї почутого та/або прочитаного художнього тексту та медіатексту, характеристика форми усного повідомлення (зокрема художнього тексту,</p>

<p>час сприймання художнього тексту/медіатексту [6 МОВ 1.8.1-1]; регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту/медіатексту), художньої декламації [6 МОВ 1.8.2-1].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>визначає спільні та різні елементи змісту і форми поетичних художніх текстів [6 МОВ 2.2.4-1]; розпізнає в художньому тексті основні виражальні засоби [6 МОВ 2.2.6-2]; за мотивами прочитаного художнього тексту створює власний медійний продукт (буктрейлер, мультфільм, інсценізацію твору/його епізоду, відеоролик або ін.) [6 МОВ 2.7.2-1].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлювання (письмовий мінітвір за прочитаним художнім текстом) [6 МОВ 3.1.4-2]; знаходить і виправляє недоліки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень [6 МОВ 3.3.1-1]; пояснює окремі виправлення у власному висловлюванні [6 МОВ 3.3.1-2]; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу [6 МОВ 3.3.2-1].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>відтворює окремі художні засоби для втілення власних творчих намірів [6 МОВ 4.2.2-1]; урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами [6 МОВ 4.2.4-1].</p>	<p>Генрі Лонгфелло (1807–1882). «Пісня про Гайавату» («Люлька згоди»).</p> <p>Міфи північноамериканських індіанців та їхнє втілення в поемі «Пісня про Гайавату». Елементи фольклору у творі (пісні, казки, легенди). Образ Гайавати. Ідеї миру, національного єднання, відданого служіння народів.</p> <p><i>(ТЛ) Хайку, епітет, метафора. Поглиблення поняття: віри.</i></p> <p><i>(ЛК) Початкові відомості про специфіку розуміння краси в різних культурах.</i></p> <p><i>УС) Видатні українські перекладачі творів зарубіжних поетів.</i></p> <p><i>(МТ) Фільмографія: документальні фільми про природу США, Японії, Шотландії, «Пісня про Гайавату» (режисер Д. Шор, Канада, США, 1997) та ін.</i></p>	<p>медіатексту), розповідь про власний емоційний стан (настрої, почуття, переживання) під час сприймання художнього тексту/медіатексту, презентація повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), визначення спільних та різних елементів змісту і форми поетичних художніх текстів, розпізнавання в художньому тексті основних виражальних засобів, пояснення їх ролі, ілюстрування або створення власного медійного продукту за мотивами прочитаного художнього тексту (буктрейлер, мультфільм, відеоролик або ін.), створення власного висловлювання (письмовий мінітвір за прочитаним художнім текстом), знаходження і виправлення недоліків і помилок у власному висловлюванні, пояснення окремих виправлень у власному висловлюванні, аналіз змісту написаного з погляду цілісності та повноти викладу, відтворення окремих художніх засобів (епітет, метафора та ін.) для втілення власних творчих намірів, урізноманітнення власного мовлення завдяки читанню літературних творів, робота зі словниками і довідковими джерелами.</p>
---	---	---

Замислюємося про майбутнє – 4 г. + 1 ПЧ

I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях

визначає основну мету (думку) почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту [6 МОВ 1.4.4-1]; прогнозує перебіг комунікації та/або подій у художньому тексті/медіатексті [6 МОВ 1.4.4-2]; розпізнає наявні в почутому та/або прочитаному повідомленні (зокрема художньому тексті/медіатексті) факти, судження та аргументи [6 МОВ 1.4.6-1]; обґрунтовує достовірність, повноту інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення (зокрема художнього тексту/медіатексту тощо) [6 МОВ 1.5.1-1]; характеризує почуте повідомлення (зокрема художній текст/медіатекст) з погляду основних правил спілкування [6 МОВ 1.5.1-2]; характеризує вплив художніх деталей на сприйняття почутого та/або прочитаного повідомлення (зокрема художнього тексту/медіатексту) [6 МОВ 1.5.3-1].

II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів

пояснює функцію заголовка для розуміння змісту художнього твору [6 МОВ 2.1.2-1]; піддає сумніву інформацію з тексту (зокрема художнього тексту/медіатексту) на підставі розрізнення фактів і суджень про факти [6 МОВ 2.2.2-3]; визначає актуальність художнього тексту/медіатексту на основі власного досвіду та досвіду інших осіб [6 МОВ 2.4.2-1]; використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації [6 МОВ 2.5.2-1]; переказує зміст тексту (зокрема художнього тексту/медіатексту) у різний спосіб відповідно до завдання [6 МОВ 2.6.1-1]; фіксує елементи тексту (зокрема художнього

Рей Дуглас Бредбері (1920–2012). «Усмішка». Проблема руйнування духовних цінностей в оповіданні «Усмішка». Образ Тома, його розвиток під впливом подій, мимовільним учасником яких він стає. Значення образу Джоконди для розкриття авторського задуму. Ідея особистої відповідальності у творі. Віра автора в силу мистецтва, яке здатне врятувати душу людини та світ.

Роберт Шеклі (1928–2005). «Запах думок». Фантастичний світ оповідання. Духовне й фізичне випробування головного героя (Кліві). Уславлення могутності, розуму та інтуїції людини, її здатності не схилятися в екстремальних ситуаціях.

(ТЛ) Художня деталь. Поглиблення понять: тема, ідея, оповідання (фантастичне, науково-фантастичне оповідання).

(ЛК) Картина «Мона Ліза» Л. да Вінчі. Образ майбутнього у творах сучасного мистецтва (живопис, кіно, музика та ін.).

(УС) Українські письменники-фантасти, їхні твори для дітей.

(МТ) Медіапрогнозування майбутнього. Фільмографія: «Усмішка» (режисер М. Ралль, СРСР, 1971) та ін.

Різні види читання (виразне, «ланцюжком», в особах, вибіркоче, коментоване або ін.), визначення основної мети (думки) почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту, прогнозування перебігу комунікації та/або подій у художньому тексті/медіатексті, розпізнавання в почутому та/або прочитаному художньому тексті та медіатексті фактів, суджень, аргументів, обґрунтування достовірності й повноти інформації зі зверненням до відповідних джерел і цитат, характеристика почутого художнього тексту/медіатексту з погляду правил спілкування, характеристика художніх деталей та їхнього впливу на сприйняття, пояснення заголовку художнього тексту, оцінювання інформації на підставі розрізнення фактів і суджень про факти, визначення актуальності художнього тексту, використання достовірних текстових/медіатекстових джерел інформації для розв'язання завдань, переказ змісту художнього тексту/медіатексту, фіксація елементів художнього тексту і медіатексту з допомогою графічних позначок, дискусія (очно або в онлайн-середовищі),

<p>тексту, медіатексту), оптимізуючи написане за допомогою окремих графічних позначок [6 МОВ 2.6.1-2].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>дискутує (очно або в онлайн-середовищі) на знайомі теми, пов'язані із власним читацьким досвідом, літературними уподобаннями [6 МОВ 3.2.2-1]; порівнює позиції учасників дискусії [6 МОВ 3.2.2-2]; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні й різні думки учасників дискусії [6 МОВ 3.2.2-3]; взаємодіє з іншими особами у цифровому середовищі, дбаючи про безпеку [6 МОВ 3.2.3-1].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>наслідує окремі стильові риси текстів (зокрема художніх текстів/медіатекстів) у процесі створення власного фантастичного тексту або медіатексту на тему майбутнього, репортаж з місця події (фестиваль майбутнього, повернення Лероя Кліві тощо) для взаємодії з іншими особами [6 МОВ 4.2.3-1]..</p>		<p>порівняння позицій учасників дискусії, обстоювання власної позиції, взаємодія з іншими особами в цифровому середовищі, створення власного фантастичного тексту або медіатексту на тему майбутнього.</p>
Підсумки – 1 г.		
<p>I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях</p> <p>вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування [6 МОВ 1.5.2-1]; доброзичливо висловлює своє ставлення до думок та позицій інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації [6 МОВ 1.6.1-1]; наводить кілька аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції, доречні цитати з тексту (зокрема художнього тексту/медіатексту) для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [6 МОВ 1.6.2-1]; добирає стиль мовлення</p>	<p>Види художніх образів у прочитаних художніх текстах і медіатекстах. Актуальна проблематика класичних і сучасних творів. Міфологічні образи і сюжети, їх утілення в різних видах мистецтва. Фантастика та її роль у художній літературі. Моральні якості літературних героїв та героїнь у життєвих випробуваннях. Засоби художньої виразності у поетичних і прозових творах. Сучасні ресурси зарубіжної літератури для учнів (друковані, цифрові).</p>	<p>Виявлення особливостей, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування, висловлювання доброзичливого ставлення до думок і позицій інших осіб, наведення аргументів і прикладів на підтвердження власної позиції (поглядів, ідей, переконань), вибір стилю мовлення відповідно до мети,</p>

<p>відповідно до мети, потреб і умов спілкування [6 МОВ 1.7.1-2]; використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій [6 МОВ 1.8.3-1].</p> <p>II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів</p> <p>залежно від мети читання обирає самостійно або за допомогою інших осіб художні тексти/медіатексти для читання, які належать до різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір [6 МОВ 2.5.1-1]; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів [6 МОВ 2.5.1-3].</p> <p>III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі</p> <p>оформлює власне висловлення (відгук про улюблений твір), враховуючи основні засади академічної доброчесності [6 МОВ 3.1.3-1]; висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо власної читацької діяльності [6 МОВ 3.2.1-2].</p> <p>IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення</p> <p>порівнює класичні й сучасні тексти щодо наявності в них порушених проблем і тем, видів художніх образів, мовних засобів [6 МОВ 4.1.2-2]; творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи власний вибір [6 МОВ 4.2.1-1].</p>		<p>потреб і умов спілкування, використання вербальних і невербальних засобів для збагачення особистої комунікації і створення комфортної атмосфери спілкування, обрання (самостійно або з допомогою інших осіб) художніх текстів/медіатекстів, використання інформаційних ресурсів (бібліотеки, сайти тощо) для розширення кола читання, створення власного висловлювання (відгук про улюблений твір), висловлювання в захищеному цифровому середовищі щодо власної читацької діяльності, порівняння класичних і сучасних текстів в аспектах порушених проблем і тем, видів художніх образів, мовних явищ, творче використання мовних засобів (обрання із запропонованих варіантів доречних та обґрунтування власного вибору).</p>
--	--	--

3. Прикінцева частина

Стратегії навчальної співпраці учителя та учнів

1. Практичні завдання: виконання практичних завдань до матеріалу, що вивчається; самоперевірка і взаємоперевірка.
2. Розподілена практика: виконання завдань розподілено в часі, щоб уникати перевантаження.
3. Поєднання різних видів завдань чи завдань з різних тем.
4. Доведення істинності: формулювання пояснень того, чому зазначений факт або поняття є правдивими.
5. Самопояснення: пояснення, як нова інформація пов'язана з уже відомою, або ж пояснення кроків, які потрібно зробити, аби розв'язати завдання.
6. Перечитування: повторення текстового матеріалу знову після першого читання.
7. Підкреслення: позначення потенційно важливих уривків матеріалу під час читання.
8. Підсумовування: написання або озвучення переказу (різноманітного обсягу) прочитаних текстів.
9. Запам'ятовування слів за допомогою образів: використання слів, опорних конспектів, схем кластерів, хмар слів, мисленнєвих уявлень тощо, щоб створити асоціації до вербального матеріалу.
10. Використання ілюстрацій, зображень до тексту: спроби сформувати ментальні образи текстового матеріалу під час читання чи слухання.

Оцінювання результатів навчання

Наказом МОН від 02.08.2024 №1093 затверджено Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів НУШ.

Предмет «Зарубіжна література» оцінюється за чотирма групами результатів мовно-літературної освітньої галузі:

- Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях.
- Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів і використання її для збагачення власного досвіду.
- Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови.
- Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями (подані в додатку), які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою: початковий (1-3 бали); середній (4-6 балів); достатній (7-9 балів); високий (10-12 балів).

Основні види оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, яке дозволяє визначити потреби учнів і адаптувати до них процес навчання. Воно передбачає використання різноманітних методів збору інформації і має відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета. Його здійснюють у таких формах: самооцінювання; взаємооцінювання; оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, самостійних робіт, тестування, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Завдання для оцінювання спрямовані на отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі. Вони диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності, які передбачають:

- завдання початкового рівня – розпізнавання, пригадування, відтворення окремих елементів змісту навчання;
- завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання;
- достатнього – аналіз навчальної інформації (класифікація, порівняння, узагальнення, інтеграція, уточнення, упорядкування);
- високого – оцінювання навчальної інформації та власної навчальної діяльності, рефлексія, перекодування інформації з текстової у схематичну, графічну та навпаки, створення, продукування.

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Для оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями за окремим елементом навчальної програми (тема, розділ тощо) може здійснюватися тематичне оцінювання. Його результати використовуються для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання, метою якого є об'єктивне співвіднесення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно залежно від потреби.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням: виконати комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; або ж виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Інструменти оцінювання

Оцінювання результатів навчання проводиться із застосуванням таких способів і засобів:

- усне опитування (індивідуальне, групове тощо);
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- навчальні проекти; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо;
- завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексні підсумкові роботи.

За умови навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей цифрових технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Критерії оцінювання результатів навчання для мовно-літературної освітньої галузі (Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093)

Б А Л И	Група результатів 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Група результатів 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	Група результатів 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	Група результатів 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу
	Усно взаємодіє	Працює з текстом	Письмово взаємодіє	Досліджує мовлення
1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на окремі прості запитання за змістом почутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на окремі прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: демонструє вміння записувати висловлення, зокрема в цифровому середовищі; частково відтворює способи діяльності за наданим зразком, припускаючись різного виду помилок; порівнює написане зі зразком і коригує за допомоги вчителя	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на окремі прості запитання, припускаючись суттєвих помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, використовуючи короткі однотипні фрази
2	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на частину простих запитань за змістом почутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на частину простих запитань за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з	Учень / учениця: відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і частково записує їх, демонструючи усвідомлення окремих фактів і елементарних уявлень; відповідає на запитання вчителя щодо відповідності письмового висловлення меті, частково корегує його за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка,	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на частину простих запитань, припускаючись суттєвих помилок; виконує прості завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази й повторюючи сказане співрозмовниками

	з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази	іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази	припускаючись різного виду помилок	
3	Учень /учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого, припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту почутого	Учень /учениця: відтворює частину Інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки щодо прочитаного / переглянутого простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту	Учень /учениця: відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо відповідності письмового висловлення меті, коригує його лише за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка, припускаючись різного виду помилок	Учень / учениця: відтворює частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; припускається суттєвих помилок; відповідає на частину простих запитань; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; висловлюється простими фразами; часто перепитує, уточнюючи потрібну інформацію
4	Учень /учениця: відтворює основну інформацію, отриману від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази	Учень і учениця: відтворює основну інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; пояснює зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази.	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в передачі інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	Учень / учениця: відтворює основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з постійною опорою на запропоноване джерело інформації, може пояснити окремі поняття / терміни / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за зразком під керівництвом учителя; виконує деякі обов'язки, розподілені в групі, для розв'язання пошукових та/або творчих завдань; підтримує ініційоване іншими спілкування в межах обговорюваної теми, використовуючи прості фрази, обмежено вживаючи наукові поняття

5	<p>Учень / учениця: застосовує частину основної інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; долучається до спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази</p>	<p>Учень / учениця: застосовує частину основної інформації із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; коментує зміст прочитаного і переглянутого, використовуючи прості фрази.</p>	<p>Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, демонструє утруднення в дотриманні мети та врахуванні адресата, записує висловлення в довільній формі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданій інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує основні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок</p>	<p>Учень / учениця застосовує основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; може пояснити основні поняття / явища і навчальні дії; виконує незначну частину дослідницького та/або творчого завдання за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу, під час роботи в групі; долучається до обговорення відомої теми, використовуючи прості фрази, доречно вживаючи окремі наукові поняття</p>
6	<p>Учень / учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; спілкується в межах запропонованої теми без значних утруднень</p>	<p>Учень / учениця: застосовує інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; коментує зміст прочитаного /переглянутого</p>	<p>Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахуовуючи мету та адресата, записує висловлення відповідно до вимог жанру; відповідає на запитання вчителя щодо структурно-сислової завершеності власного висловлення в переданій інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок</p>	<p>Учень / учениця: застосовує інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії, наводить прості приклади; виконує самостійно частину дослідницького та/або творчого завдання за запропонованим алгоритмом; розпізнає з допомогою вчителя окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх, зокрема під час роботи в групі; спілкується щодо способу виконання дослідницького та/або творчого завдання, доречно вживаючи основні наукові поняття</p>
7	<p>Учень / учениця: виокремлює в почутому інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних</p>	<p>Учень / учениця: виокремлює з тексту / медіатексту інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;</p>	<p>Учень / учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахуовуючи мету та</p>	<p>Учень / учениця: виокремлює у запропонованих джерелах потрібну інформацію; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією;</p>

	ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; спілкується в межах запропонованої теми; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки	виконує репродуктивні й окремі частковопошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки щодо змісту прочитаного / переглянутого	адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації; частково коригує написане щодо форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	перетворює один вид інформації в інший за зразком; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом самостійно або в співпраці з однокласниками, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх; долучається до обговорення окремих етапів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить окремі аргументи й приклади
8	Учень / учениця: зіставляє, порівнює за визначеними критеріями почуте; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; заохочує до спілкування й долучається до обговорення певної теми; наводить аргументи й приклади щодо почутого	Учень /учениця: зіставляє, порівнює за визначеними критеріями зміст прочитаного / переглянутого; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення змісту й форми прочитаного / переглянутого, наводить аргументи й приклади	Учень/учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації; частково коригує написане щодо змісту та форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок.	Учень / учениця: порівнює, зіставляє наукову інформацію з обраних джерел про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, порівнює матеріал за визначеними ознаками; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення процесу та результатів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить аргументи й приклади, доречно використовуючи наукові поняття
9	Учень / учениця: аналізує отриману з різних джерел інформацію за визначеними критеріями, перетворює почуте в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок почутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання,	Учень /учениця: аналізує отриману з кількох текстів /медіатекстів інформацію за визначеними критеріями, інтерпретує зміст прочитаного / переглянутого й перетворює його в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок прочитаного / переглянутого з	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; аналізує власний текст з огляду на	Учень /учениця: аналізує інформацію з різних джерел щодо мовних і мовленнєвих одиниць, мовних і літературних явищ, упорядковує / представляє її в різні способи; виконує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі, відомим способом;

	зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; ініціює спілкування та обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми; наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки	власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми, наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки	його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації в умовах взаємодії (зокрема в цифровому середовищі) з учителем або однокласниками; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень.	обговорює результати наукової та/або творчої роботи, доречно коментує їх, спираючись на знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища
10	Учень /учениця: інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних джерел; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обирає доречний спосіб комунікативної взаємодії в групі; переконливо аргументує свою позицію щодо обговорюваної теми	Учень /учениця: Інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних текстів / медіатекстів; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обстоює свою позицію щодо обговорюваної теми	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну добросовісність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень	Учень /учениця: інтегрує істотну й потрібну інформацію з різних джерел, виявляючи проблеми, що можуть бути досліджені науково, визначає способи використання досліджених одиниць і явищ у власній творчості; виконує дослідницькі та/або окремі творчі завдання самостійно або в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; аргументує власну позицію щодо наукових та/або творчих питань, зокрема в межах вирішення спільних завдань, спираючись на авторитетні джерела
11	Учень /учениця: узагальнює інформацію з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; обирає ефективний спосіб комунікативної взаємодії в групі; розвиває ідеї / думки учасників спілкування щодо	Учень /учениця: узагальнює інформацію з різних текстів / медіатекстів, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; розвиває ідеї / думки учасників обговорення прочитаного / переглянутого, вибудовує логічну	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за потреби), дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації, толерантність і	Учень /учениця: узагальнює й оцінює за визначеними критеріями наукову інформацію щодо мовних і мовленнєвих одиниць, мовних і літературних явищ; виконує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; використовує мовні засоби для втілення творчих задумів, виявляючи власні вподобання; розвиває наукові / творчі ідеї учасників обговорення, вибудовує

	обговорюваної теми та вибудовує логічну аргументацію для, вирішення спільних завдань	аргументацію для вирішення спільних завдань	академічну добросесність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень	логічну аргументацію на основі знань про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища
12	Учень /учениця: оцінює отриману з різних джерел інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, урахувавши ризики й прогнозує наслідки; виступає посередником у спілкуванні, демонструє толерантність до різних поглядів і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам	Учень /учениця: оцінює отриману з різних текстів / медіатекстів інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, виявляючи оригінальність, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, урахувавши ризики й прогнозує наслідки; переконливо аргументує позицію щодо прочитаного / переглянутого, виявляє толерантність до різних поглядів	Учень /учениця: створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за потреби), дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту, завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну добросесність; коригує й уточнює (за потреби); вільно використовує мовні засоби, зокрема експериментує з ними, під час створення власних висловлень, надаючи їм індивідуальних рис.	Учень / учениця: оцінює отриману з різних джерел наукову інформацію про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, доцільно використовує її в дослідницькій і творчій діяльності; виконує самостійно або в групі дослідницькі завдання (від постановки проблеми до представлення результатів); оригінально використовує мовні засоби для втілення творчих задумів; узгоджує різні позиції щодо наукових та/або творчих питань, спираючись на системні знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища й визнаючи можливість множинних поглядів

Додаткове читання

1. Баррі Дж. М. «Пітер Пен і Венді»
2. Бічер-Стоу Г. «Хатина дядька Тома»
3. Бредбері Р. «Все літо в один день» та інші оповідання (1-2 за вибором)
4. Верн Ж. «Діти капітана Гранта»
5. Гоголь М. «Вечори на хуторі біля Диканьки» (1-2 за вибором)
6. Грецькі міфи. «Деметра і Персефона», «Нарцис», «Пігмаліон» та інші (2-3 за вибором)
7. Даррелл Дж. «Моя родина та інші звірі», «Птахи, звірі й родичі» (1 за вибором)
8. Езоп. «Лисиця і виноград», «Вовк і Ягня», «Крук і Лисиця», «Мурашки і Цикада» (2-3 за вибором)
9. Єгипетські міфи. Ра та Апоп. Міф про те, як Тефнут покинула Єгипет (1-2 за вибором)
10. Індійські міфи. Творення. Про створення ночі. Про потоп. Про золоті часи (2-3 за вибором учителя)
11. Крюс Дж. «Тім Талер, або Проданий сміх»

12. Марк Твен. «Принц і злидар»
 13. Монтгомері Л. М. «Енн із Зелених дахів»
 14. О. Генрі. «Вождь червоношкірих» та ін. (1-2 за вибором)
 15. Олдрідж Дж. «Останній дюйм»
 16. Етуотер Р. і Ф. «Пінгвіни містера Поппера»
 17. Елінор Ф. «Сьома принцеса»
 18. Сенкевич Г. «Янко-музикант»
 19. Сетон-Томпсон Е. «Маленькі дикуни»
 20. Стівенсон Р.Л. «Острів скарбів»
 21. Уайльд О. «Кентервільський привид»
 22. Харріс Дж. Ч. «Казки дядечка Рімуса»
 23. Шолом-Алейхем. «Хлопчик Мотл», «Пасха на селі» (1 за вибором учителя)
- Із сучасної літератури
24. Бонд М. «Ведмежа на ім'я Паддінгтон», «Ще про Паддінгтона», «Паддінгтон-помічник» (1-2 за вибором)
 25. Енде М. «Момо», «Нескінченна історія» (1 за вибором)
 26. Кінні Дж. «Щоденник слабака»
 27. Ліндгрєн А. «Брати Лев'яче серце»
 28. Нестлінгер К. «Пес йде у світ», «Начхати нам на огіркового короля!», «Гном у голові», «Летить, хрущі» (1-2 за вибором)
 29. Ролінг Дж. «Гаррі Поттер і таємна кімната»
 30. Толкін Дж.Р.Р. «Гобіт, або Туди і звідти»

Електронні ресурси зарубіжної літератури для учнів

- Центральна бібліотека України для дітей <https://chl.kiev.ua/default.aspx?id=68>
- Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади <https://www.ae-lib.org.ua/>
- КЛЮЧ («Краща література юним читачам») <https://chl.kiev.ua/key>
- Львівська обласна бібліотека для юнацтва імені Романа Іванчука <http://bibliotekanarynku.com/>
- Національна бібліотека України для дітей <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=3834>
- Полтавська обласна бібліотека для дітей імені Панаса Мирного <http://odb.poltava.ua/>
- Фанфіки українською <http://fanfikyua.blogspot.com/>
- Централізована система бібліотек для дітей м. Дніпро <http://www.childlib.dp.ua/>
- Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (культурно-просвітницький блок) <http://surl.li/qqbi>
- Електронна бібліотека «Librarius» <https://librarius.pro/>
- Електронна бібліотека «Чтиво» <https://chtyvo.org.ua/>

